

Predmet C-34/23**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

24. siječnja 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Okręgowy w Koszalinie (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. prosinca 2022.

Tužitelj:

RF

Tuženik:

Getin Noble Bank S.A.

Predmet glavnog postupka

Tužba za utvrđivanje ništavosti ugovora o hipotekarnom kreditu indeksiranog u švicarskim francima koji je sklopljen s tuženom bankom i plaćanje novčanog iznosa, kao i tužiteljičin zahtjev za izricanje mjere osiguranja nenovčane tražbine tako da se urede prava i obveze stranaka u postupku tijekom njegova trajanja na način da se obustavi tužiteljičina obveza otplate obroka kredita u iznosima i razdobljima definiranim u tom ugovoru.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59 kako bi se utvrdilo odnosi li se zabrana predviđena tom odredbom samo na mogućnost osiguranja novčane tražbine prisilnom naplatom ili i na pokretanje bilo kakvog postupka izricanja mjere osiguranja u odnosu na subjekt u sanaciji.

Prethodno pitanje

„Odnosi li se zabrana predviđena člankom 70. stavkom 1. Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća samo na mogućnost osiguranja novčane tražbine prisilnom naplatom ili i na pokretanje bilo kakvog postupka izricanja mjere osiguranja u odnosu na subjekt u sanaciji?”

Navedene odredbe prava Unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije: članak 12., članak 169. stavak 1.

Povelja Europske unije o temeljnim pravima: članak 38.

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim [odredbama] u potrošačkim ugovorima: četvrta, dvadeset prva i dvadeset četvrta uvodna izjava, članak 6. stavak 1., članak 7. stavak 1.

Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća: uvodna izjava 5., članak 70. stavak 1.

Navedene odredbe nacionalnog prava

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske): članak 76.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Građanski zakonik od 23. travnja 1964.): članak 5., članak 22.¹, članak 43.¹, članak 44., članak 45., članak 58. stavci 1. do 3., članak 353.¹, članak 358.¹ stavci 1. do 4., članak 359. stavci 1. i 2., članak 385.¹ stavci 1. do 4.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Zakon o bankarstvu od 29. kolovoza 1997.): članak 69. stavak 1., članak 69. stavak 2. (u verziji od 31. kolovoza 2007.)

Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Zakon od 10. lipnja 2016. o Bankovnom jamstvenom fondu, sustavu osiguranja depozita i sanaciji) (u daljnjem tekstu: Zakon o Bankovnom jamstvenom fondu): članak 135. stavci 1. i 4.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Zakon od 17. studenoga 1964. – Zakonik o građanskom postupku): članak 13. stavak 2., članak 199. stavak 1., članak 730. stavci 1. i 2., članak 730.¹ stavci 1., 2., 2.¹ i 3., članak 731., članak 737., članak 738., članak 743. stavci 1. i 2., članak 755.

Sažeti prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Pred sudom koji je uputio zahtjev vodi se postupak povodom tužbe osobe RF protiv društva GETIN Noble Bank SA u Varšavi za utvrđenje i plaćanje. Tužiteljica zahtijeva da se utvrdi da je ugovor o hipotekarnom kreditu indeksiranom u švicarskim francima koji je sklopila s tuženikom 31. kolovoza 2007. ništav. Osim toga, tužiteljica zahtijeva da se u njezinu korist tuženiku naloži plaćanje iznosa od 80 657,30 poljskih zlota uvećanog za sporedne tražbine. Podrednim zahtjevom tužiteljica zahtijeva da se utvrdi da odredbe navedenog ugovora koje je detaljno opisala predstavljaju nedopuštene ugovorne odredbe i da ne obvezuju tužiteljicu. Zajedno s tim zahtjevom, tužiteljica zahtijeva da se u njezinu korist naloži plaćanje iznosa od 28 780,01 poljskog zlota uvećanog za sporedne tražbine.
- 2 Zajedno s tužbom, tužiteljica zahtijeva izricanje mjere osiguranja nenovčane tražbine tako da se uredi prava i obveze stranaka u postupku tijekom njegova trajanja na način da se obustavi tužiteljčina obveza otplate obroka kredita u iznosima i datumima definiranim u ugovoru od dana izricanja mjere osiguranja do pravomoćnosti odluke kojom se završava postupak u predmetu. Taj zahtjev obrazložila je time da pravni interes za izricanje mjere osiguranja tijekom trajanja postupka proizlazi iz činjenice da je nedostatak osiguranja može izložiti financijskim gubicima, s obzirom na to da redovito plaća obroke koji se sastoje od glavnice i kamata, što može dovesti do opterećenja njezine imovine i neosnovanog bogaćenja tuženika.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 3 Tužiteljica tvrdi da je navedeni ugovor o hipotekarnom kreditu ništav i sadržava nedopuštene ugovorne odredbe koje je ne obvezuju. Smatra da ima pravni interes za izricanje prethodno navedene mjere osiguranja nenovčane tražbine s obzirom na opasnost od financijskih gubitaka.
- 4 Tuženik još nije odgovorio na tužbu jer mu u trenutku donošenja odluke kojom se upućuje prethodno pitanje još nije dostavljen otpisak tužbe, s obzirom na to da sud koji je uputio zahtjev prvo odlučuje o zahtjevu za izricanje mjere osiguranja nenovčane tražbine.

Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 5 Što se tiče potrebe da se uputi navedeno prethodno pitanje, sud koji je uputio zahtjev naveo je da je potrebno tumačenje prava Unije kako bi mogao pravilno primijeniti odredbe nacionalnog prava koje se odnose na mogućnost izricanja mjere osiguranja nenovčane tražbine u situaciji u kojoj je protiv tuženika (29. rujna 2022.) pokrenut postupak sanacije uslijed kojeg je poduzeće banke preneseno na prijelaznu instituciju koju je osnovao Bankovni jamstveni fond.
- 6 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, tužiteljin zahtjev za izricanje mjere osiguranja nenovčane tražbine u ovom predmetu načelno bi bio odobren, s obzirom na to da je dokazala utemeljenost zahtjeva i postojanje pravnog interesa za izricanje mjere osiguranja.
- 7 Međutim, u skladu s člankom 135. Zakona o Bankovnom jamstvenom fondu, postupak prisilne naplate ili izricanja zaštitne mjere usmjerene na imovinu subjekta u sanaciji koji je pokrenut prije pokretanja postupka sanacije obustavlja se (stavak 1.), a tijekom trajanja sanacije protiv subjekta u sanaciji nije dopušteno pokretanje postupka prisilne naplate ili izricanje zaštitne mjere (stavak 4.). Potonja odredba prenesena je u poljski pravni poredak na temelju članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59.
- 8 Prilikom razmatranja tužiteljina zahtjeva sud koji je uputio zahtjev iznio je dvojbe u pogledu tumačenja članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59, odnosno tumačenja odnosi li se zabrana predviđena tom odredbom samo na mogućnost osiguranja novčane tražbine prisilnom naplatom ili i na pokretanje bilo kakvog postupka izricanja zaštitne mjere u odnosu na subjekt u sanaciji.
- 9 Sud koji je uputio zahtjev istaknuo je da se može smatrati da se zabrana predviđena člankom 70. Direktive 2014/59 može odnositi samo na dijelove koji se već nalaze u imovini subjekta u sanaciji, a eventualna prisilna naplata ili mjera osiguranja može dovesti do njihova izlaska iz te imovine zbog provođenja prisilne naplate ili izricanja zaštitne mjere. Smatra da se zabrana pokretanja postupka izricanja zaštitne mjere stoga ne može odnositi na dijelove imovine koji još nisu ušli u tu imovinu. U toj se situaciji navedenoj odredbi ne bi protivilo to da se prihvati tužiteljin zahtjev.
- 10 Sa stajališta prava Unije, sud koji je uputio zahtjev naveo je da je, u skladu s uvodnom izjavom 5. Direktive 2014/59, teško pronaći razlog zbog kojeg ne bi bilo moguće izricanje zaštitne mjere za tu vrstu nenovčanih tražbina u odnosu na banku u sanaciji koju u skladu s Direktivom treba provoditi u skladu s načelom prema kojem nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj u odnosu na redovni postupak u slučaju insolventnosti.
- 11 S obzirom na navedene okolnosti, sud koji je uputio zahtjev predložio je da na prethodno pitanje koje je postavio Sud odgovori na način da se članak 70. stavak 1. Direktive 2014/59 odnosi samo na mogućnost osiguranja novčane tražbine prisilnom naplatom.

- 12 Osim toga, sud koji je uputio zahtjev navodi da se dosadašnja sudska praksa Suda odnosila samo na doslovno tumačenje članka 70. stavka 1. Direktive 2014/59, što, međutim, onemogućuje postizanje ciljeva utvrđenih u odredbama prava Unije. Stoga je sud koji je uputio zahtjev istaknuo potrebu da se osigura puna praktična djelotvornost tog prava.
- 13 Naposljetku, na temelju članka 105. Poslovnika Suda, sud koji je uputio zahtjev traži primjenu ubrzanog postupka jer priroda predmeta koja proizlazi iz potrebe da se razmotri zahtjev za izricanje zaštitne mjere osiguranja nenovčane tražbine koji, u skladu s odredbama Zakonika o građanskom postupku, treba ispitati odmah, zahtijeva brzo rješavanje.

RADNI DOKUMENT